

ОЦІНКА ПОТРЕБИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В ДОПОМОЗІ ПО ПРИПИНЕННЮ КУРІННЯ

Т.І.Андреєва, Школа Охорони Здоров'я, Національний університет Києво-Могилянська академія, Andreeva@ukma.kiev.ua

Згідно оцінкам ВООЗ, для розвинених країн, в тому числі України, куріння тютюну є найважливішим фактором втрати років здорового життя. Ратифікована Україною Рамкова конвенція ВООЗ з боротьби проти тютюну та прийняті в Україні закони передбачають створення умов для отримання курцями кваліфікованої допомоги у припиненні куріння. Це передбачає розвиток відповідних служб. Тому метою цієї роботи була оцінка потреби населення України в допомозі по припиненню куріння.

Оцінка базувалася на результатах опитування населення України про споживання тютюну 2005 року. Респондентів опитували про статус куріння та його інтенсивність, бажання кинути курити, методи припинення куріння, яким респондент віддає перевагу тощо. Як такі, хто потребує допомоги у припиненні куріння розглядалися тільки щоденні курці зі значним рівнем тютюнової залежності.

Основні результати представлені в Таблиці. Частка позитивних відповідей з перерахованих у Таблиці питань, окрім першого, оцінювалася серед щоденних курців, далі проводився перерахунок на вибірку опитування в цілому, окремо для чоловіків і для жінок. Для кожної оцінюваної частки розраховувався довірчий інтервал. Далі, ґрунтуючись на результатах перепису населення 2001 року, проводився перерахунок на населення України 15 років і старше, з урахуванням довірчих інтервалів. Оцінки, отримані окремо для чоловіків і для жінок, потім підсумовувалися і зараз наведені у таблиці в тисячах чоловік.

Зроблена оцінка базувалася на таких передумовах і обмеженнях.

- Передбачалося, що в допомозі у припиненні куріння мають потребу тільки щоденні курці і лише ті, хто має виражену залежність від нікотину. Це не зовсім відповідає дійсності, оскільки нерегулярні курці, що не мають нікотинової залежності, не потребують медикаментозного лікування, але можуть отримати користь від поведінкового консультування. Ця частина не оцінювалася.
- Оцінки засновані на переписі населення 2001 року, що може вносити деякі обмеження, бо населення України зменшилося за останні 6 років.
- Оцінки засновані на результатах опитування 2005 року, поширеність куріння також могла дещо змінитися з того часу.

Зроблена оцінка дійшла таких результатів.

У цілому щоденними курцями є 13-15 млн. жителів України, з них залежними курцями є, за різними даними, від 8 до 13 мільйонів людей.

Потребу в припиненні куріння заявляють 8,5-10,3 млн. При цьому вважають, що потребують допомоги, 3,1-4,4 млн. людей. Більш конкретно допомогою лікаря, іншого фахівця або медикаментами готові скористатися 0,5-1,7 млн. людей.

Висновки щодо розвитку служб припинення куріння

Проведена оцінка дозволяє рекомендувати планування поетапного нарощування послуг з припинення куріння. На початкових етапах програми, мабуть, достатньо запуснути служби, які б були готові надавати допомогу 0,5-1,0 млн. людей на рік, і це приблизно відповідає кількості жителів України, які зменшують споживання сигарет. Проте необхідне поступове розширення цієї допомоги до 2-5 мільйонів людей на рік.

Таблиця 6.10. Розрахунки потреби населення України в допомозі в припиненні куріння

	Чоловіки						Жінки						Всього	от	до
	Частка	Довірчий інтервал частки		Кількість населення (тисяч)	Довірчий інтервал кількості		Частка	Довірчий інтервал частки		Кількість населення	Довірчий інтервал кількості				
		Нижня межа	Верхня межа		Нижня межа	Верхня межа		Нижня межа	Верхня межа		Нижня межа	Верхня межа			
				17131						20497					
Щоденні курці	0,62	0,59	0,66	10700	10177	11223	0,17	0,15	0,19	3400	2981	3819	14100	13158	15042
Викурюють менше 10 сигарет на день	0,44	0,41	0,47	7502	6967	8038	0,07	0,06	0,08	1448	1159	1736	8950	8126	9774
Викурюють 10 і більше сигарет на день	0,55	0,52	0,59	9495	8958	10031	0,11	0,10	0,13	2325	1968	2682	11820	10926	12714
Палять першу сигарету упродовж першої години після прокинення	0,49	0,46	0,52	8429	7889	8969	0,11	0,09	0,13	2239	1888	2591	10669	9777	11560
Хотіли б відмовитися від куріння	0,42	0,39	0,45	7236	6703	7770	0,11	0,09	0,12	2188	1840	2536	9425	8544	10306
Вважають, що потребують допомоги в припиненні куріння	0,16	0,13	0,18	2665	2274	3057	0,05	0,04	0,07	1104	850	1358	3769	3124	4415
Розраховують на консультацію лікаря	0,03	0,02	0,05	579	384	775	0,01	0,01	0,02	278	148	408	857	532	1183
Розраховують на консультацію фахівця з припинення куріння	0,04	0,03	0,05	688	476	900	0,01	0,01	0,02	262	135	388	950	611	1288
Знають про НЗТ і хотіли б використовувати	0,05	0,04	0,06	833	601	1065	0,03	0,02	0,03	523	345	701	1356	946	1766
Збираються використовувати медикаментозні препарати для припинення куріння	0,05	0,04	0,06	869	632	1106	0,02	0,02	0,03	507	332	682	1376	964	1788